

VECKOBLADET

2015:5

150213

41:a årgången

VAD VILL REPUBLIKANSKA FÖRENINGEN? AV BENGT HALL

Republikanska Föreningen växer. Idag har föreningen över 11 000 medlemmar. Allt fler menar och inser att monarki och det faktum att statschefsämbetet ärvs inom en och samma familj är otidsenligt och odemokratiskt.

På måndag 16 februari gästar föreningen ordförande Mia Sydow Mölleby, riksdagsledamot och ledamot av konstitutionsutskottet, Lund. Hon kommer att presentera föreningen och berätta om varför monarki måste ersättas med republik, hur en republikansk författning kan se ut och hur det ska gå till att ersätta en kung med en vald statschef. Mötet äger rum på ABF (Oscar Olsson-rummet), Kiliansgatan 9 kl 19.00. Alla är hjärtligt välkomna.

PUSSELBITAR

En hundrakilos vakt sitter på en nioåring och dunkar hans huvud mot stengolvet. Pojken anklagas för våld mot tjänsteman. Det påminner om Israels agerande mot Palestina.

Genom teatraliska våldsamheter lyckades Usama bin Laden förarga och provocera USA. Landet överreagerade på ett sätt som undergrävde dess trovärdighet, försvagade dess allianser i den muslimska världen och slutligen tröttade ut dess militär och, i en mening, dess samhälle.

Joseph S Nye, Harvardprofessor, (SDS 9/2)

En överreaktion på bekostnad av 100 000-tals döda och miljontals flyktingar, kan man tillägga.

Churchill svarar på Per T Ohlsson påstående om andra världskriget som tyrannernas krig:

”Rysslands fara är därför vår fara, liksom ryssarnas kamp för hem och härd gäller de fria folken och de fria länderna överallt på jorden.”

STORSKARVARNA OCH FISKSTIMMET AV GUNNAR STENSSON

Svarta, med långa, gula näbbar sitter de på plattformen mitt i dammen. Två sträcker ut vingarna och skakar dem lite, för att de ska torka. De liknar hotfulla svarta kors.

Plötsligt flyger de, snabbt, nära vattenytan, spanande efter fisk. I vattnet ligger deras kroppar djupt. De dyker långt och länge. Sedan återvänder de till plattformen. En har en blänkande fisk i näbben, att svälja med huvudet före genom den smala fågelhalsen.

Jag har sett dem hela vintern. Först var de bara några få och jag trodde att de snart skulle flyga vidare som storskarvarna gjort andra år. Men de stannade kvar och blev fler. Nu brukar jag se tio, femton stycken varje gång jag går förbi.

De är beryktade, ja avskydda. Alla har sett naturfilmer där skarvar har förgiftat all grönska med svart avföring. Fiskare klagar över att de utrotar fisken. Storskarvar är fågelvärdens vargar. Många fotvandrare vid Höje å tycker illa om dem.

Jag vet ett ställe där det finns ett fiskstim. Då och då snappar en silvrig fisk efter något i vattenytan. En annan gör ett hopp och blänker till. Jag besöker stimmet någon gång i veckan

för att se om det finns kvar.

Ja, där är det. På samma ställe, hela vintern. Jag hade förväntat mig att fiskarna skulle gå i någon sorts vinterdvala, djupt under ytan, men icke. Vintern har förstås varit ovanligt mild.

De grå molnen blir ljusare när solen går upp och jag urskiljer alla de andra tydligare: hägern på halmhögen, de många bläsänderna som snart ska flyga norrut, sothönsen, någon enstaka skata med en kvist i näbben och ett par duvor.

Men det är storskarvarna som fascinerar mig.

KAPITALISM ELLER DEMOKRATI? AV GUNNAR STENSSON

Enligt en vida spridd trossats är marknaden, alltså kapitalismen, en oundgänglig förutsättning för demokrati. Men...

Tomas Piketty visar i *Kapitalet i det tjugoförsta århundradet* att marknaden genom seklerna alltid lett till koncentration av rikedom och minskad jämlikhet.

Per Molander kommer till samma slutsats i *Ojämlighetens anatomi*. Båda konstaterar att när ojämlikheten nått en alltför hög nivå uppstår social oro och revolutioner som den i Frankrike 1789.

Båda slår också fast att ojämlikhet leder till stagnerande samhällen även ekonomiskt, eftersom förmögenheterna ärvs och begåvningarna inte tävlar på lika villkor.

Karl Marx konstaterade redan för 160 år sedan att kapitalet obönhörligt koncentreras på allt färre händer tills slutligen ett litet fåtal kapitalister äger produktionsmedlen. Då är det dags att ta över.

Vi vet att den rikaste procenten i dag äger lika mycket som den fattiga halvan av jordens befolkning.

Marx underskattade den enda procentens förmåga att tillgodogöra sig de girigastes och dummastes stöd genom våld, belöningar, mutor och propaganda.

Under den gångna veckan har jag ideligen stött på iakttagelser och inlägg som pekar i samma riktning. Kapitalismen hotar demokratin.

”Under de senaste årtiondena har kapitalets makt stegrats på demokratins bekostnad”, skriver Saima Jönsson-Fahoum i artikeln *Frihandel låter väl bra?* (VB 6/2). Hon visar hur TTIP, det föreslagna frihandelsavtalet mellan USA och EU, gynnar kapitalet på demokratins bekostnad genom att utländska investerares vinst garanteras mot politiska beslut som inskränker vinstmöjligheterna.

”De överskott som ackumuleras i Tyskland försvinner ju inte utan lånas ut till länder med underskott och de länder som lånar kan så småningom hamna i ett beroende av Tyskland och tyska banker. Grekland är ett exempel på vad det kan föra med sig.” Anne-Marie Pålsson, M, (SDS 9/2). Hon är realist och har längre perspektiv än kvartalskapitalisterna.

I den nytgivna boken *Demokrati eller kapitalism?* (Daidalos 2014) diskuterar ett antal tyska intellektuella som Wolfgang Streeck och Jürgen Habermas frågan mot bakgrund av den pågående EU-krisen

som ställts på sin spets genom Syrizas valseger i Grekland och kravet på skuldavskrivning

Nordea, SEB, Swedbank och Handelsbanken tjänade över 104 miljarder förra året. Det hade räckt till ett extratillskott på 52 000 kronor för varje pensionär.

40 miljarder kronor drog de svenska skol- och vårdkoncernerna in förra året, vilket är en fördubbling jämfört med 2008, läste jag i en skenbart oskyldig spalt benämnd Skolhyllan. Den stod i Kulturbilagan och det var Patrik Svensson som skrivit den. (SDS 10/2) Vinsten blev 2,4 miljarder och hade räckt till 6000 heltidsanställda sjuksköterskor eller lärare. Academedia, den största skolkoncernen, tjänade 7000 kronor per elev.

Samtidigt påstår entreprenören Dan Olofsson på tidningens opinionssida att ”Det är dags att inse att angreppen mot de privata välfärdsföretagen och valfriheten har nått till vägs ände.”

800 miljarder skattesmitarpengar finns i storbanken HSBC, lika mycket som den svenska statsbudgeten. 500 svenska skattesmitare delade på miljarderna, skriver Karin Pettersson (Aftonbladet 10/2) i en ledare med rubriken *Skattesmitarna hotar välfärden*.

Kan Dan Olofsson befinna sig i det sällskapet? Academedia är redan tidigare avslöjat som skattebedragare.

Skit flyter ovanpå. Svenska Dagbladet har avslöjat hur den rikaste klicken slösar miljoner på privatplan, jaktpartier, resor till Dubai och annan lyx. De är självbelåtna män med ögon som grisar och ansikten som julskinkor. Men idag sjönk skiten. SCA:s vd och koncernchef Jan Johansson avgår med bibehållen lön för ingenting i två år (SDS 11/2)

Kapitalism fungerar bäst i diktaturer. I Saudiarabien piskar och halshugger oljemiljardärerna människor offentligt samtidigt som de säljer olja och gör goda vapenaffärer med Sverige.

I Nazityskland samverkade kapitalisterna med nazisterna och sitt kapital fick de behålla även efter Tysklands nederlag.

Mussolinis Italien var ett kapitalistparadis. Putins Ryssland göder sina oligarker på folkets bekostnad liksom det kommunistiska Kina.

Krossa kapitalismen vill varken Thomas Piketty eller Per Molander. Men det är nödvändigt att tygla den, ständigt tygla den. Medlen de föreslår är bolagsskatt, progressiv skatt, förmögenhetsskatt och arvsskatt för att finansiera lika villkor, fri utbildning och social trygghet under hela livet för alla medborgare.

Eftersom de många som tillhör samhällets asociala, självcentrerade och giriga skikt ständigt kommer att kämpa emot med alla medel är det ett sisyfosarbete att stå fast vid denna politik.

Så här låter deras ledare i Lund: ”Med andra ord vill inte lundaborna ha högre kommunalskatt, oavsett vad Socialdemokraterna och deras lydpartier önskar.” (SDS 10/2).

Gud må förlåta de hyggliga lundabor som röstar på den politiken, ty de veta icke vad de göra.